

Хірург з... краси

Василя ХРАПАЧА, доктора медичних наук, професора кафедри хірургії Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, можна сміливо назвати вітчизняним першопрохідцем у галузі пластичної хірургії. Адже саме завдяки йому в Україні почала розвиватися ця досить складна медична галузь. Якщо кілька років тому естетична хірургія була доступна лише заможним та «зіркам», то нині послугами пластичного хірурга вже користуються люди середнього достатку. І це ще одна із заслуг знаного хірурга. Він виконує десятки операцій на добу, а ще консультації, відрядження. Та відомий фахівець усе-таки викроїв час на зустріч і розмову з нашим кореспондентом.

33

– Василю Васильовичу, кілька років тому, здивувавши колег, ви вирушили на стажування до Італії. Не маючи великих грошей, не знаючи мови, звичайв...

– Певною мірою це було справді дещо авантюрно, але гору взяв потяг до знань. Пластична хірургія, про яку ми в Україні мріяли як про щось недосяжне, вабила мене ще зі студентської лави. А тут друзі запропонували пройти стажування в Римському університеті у знаного пластичного хірурга Джанкарло Спаллоне. Такий шанс випадає раз у житті, тож, не вагаючись, зібрався й вирушив до Італії. Чотири місяці за допомогою самовчителя вивчав мову, штудював літературу, яка потрапляла до рук, щодня відвідував бібліотеку, де, до речі, поруч зі мною гриз граніт науки ректор тамтешнього університету. Бібліотека там унікальна, зі старовинними книгами, тож виносити літературу забороняється, хоч би які ранги ти мав. Авжеж, без грошей довелось сутужно, мабуть, тому всі зусилля в будні спрямовував на навчання, а в неділю знайомився з Римом. Він для мене тепер рідний, як Київ. Хоч яка була скрута, жодного разу не пошкодував, що поїхав. Працював з ранку до ночі: опановував нові методи операцій із загальної та пластичної хірургії в університетській і приватній клініках, щодня брав участь в опера-

ціях, професорських обходах прооперованих. Зрештою, мені пощастило: одного разу лікаря, який мав проводити операцію, терміново викликали до іншої операційної, тож довелось самому стати на його місце. Звісно, хвилювався неймовірно, та коли після завершення операції мене щиро привітали італійські колеги, зрозумів: усе зробив правильно, а головне – не гірше від них. А коли практика добігала кінця, мені запропонували залишитися працювати в клініці, гарантуючи непогану на ті часи зарплатню – чотири тисячі доларів США. Я відмовився.

– Не пошкодували пізніше?

– Жодного разу. Хоч би які перспективи малювали тобі за кордоном, ти завжди залишатимешся лікарем другого плану. В цьому я переконався.

– Василю Васильовичу, останні кілька років пластична хірургія в центрі масової уваги: на очах телеглядачів набувають нової зовнішності учасники численних реаліті-шоу, кінорежисери хвацько закручують сюжет фільму, до невпізнаності змінюючи риси обличчя того чи іншого героя. Як ви ставитесь до цього?

– Скептично, бо пластична хірургія – це дуже складна й серйозна галузь естетичної медицини. Та й реальні досягнення сучасної науки набагато цікавіші від будь-яких вимислів.

– А хто нині частіше звертається по допомогу до пластичного хірурга: представниці прекрасної статі чи чоловіки?

– Якщо кілька років тому змінити чи поліпшити зовнішність було суто жіночою прерогативою, сьогодні й чоловіки почали сміливіше переступати поріг клінік пластичної хірургії. Ця галузь медицини постійно вдосконалюється, операції стали менш травматичні, бо ми використовуємо найновітніші технології, котрі практично не завдають шкоди. З появою нових інструментів, ниток відпала потреба робити великі

розрізи: нині вони не більші як три сантиметри. Я, наприклад, використовую триміліметровий ендоскоп. Кількість пацієнтів-чоловіків невпинно зростає. Переважно це ті, хто спілкується з іноземцями, часто буває за кордоном, де доглянута зовнішність – ознака культури сучасної людини. Щоправда, є особливості оперування чоловічого обличчя. Треба дуже точно розрахувати місце розрізів, щоб лінія росту волосся на обличчі була симетричною.

– А чи є пацієнти, невдоволені результатом операції?

– Звісно, є й такі. Адже більшість із них, ідучи на консультацію до хірурга, не знають достеменно, що саме хочуть бачити після оперативного втручання.

– Багатьом доводиться відмовляти?

– Приблизно третині, коли бачу, що людині просто не варто перекроювати своє обличчя або її бажання нереальні.

– Отже, наважившись на операцію, пацієнт назавжди забуває про комплекси, котрі псували його життя?

– Тих, хто прийшов до мене з причини омолоджувальної операції на обличчі, завжди попереджаю: аби почуватися впевнено, мати гарний вигляд, одного лише оперативного втручання замало. Так, деякий час ви будете задоволені своєю зовнішністю, але потрібно постійно виконувати косметологічні процедури з відновлення якості шкіри обличчя для того, щоб підтримувати результати операції.

– Пане професоре, нині дуже популярні так звані малоінвазивні процедури. В одній із телепередач навіть ішлося про те, що незабаром, аби позбутися надлишкового жиру, достатньо буде відвідати косметолога, котрий за лічені хвилини перетворить будь-яку відвідувачку на Галатею.

– Для кожної патології є свій метод лікування, але неналежне ви-

Добірка **Всё**
журналу

Василь ХРАПАЧ – доктор медичних наук, професор четвертої кафедри хірургії Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця. 1986 року закінчив Київський медичний інститут, де здобув фах хірурга. Спеціалізується в загальній, судинній та пластичній хірургії. Автор і співавтор понад 300 наукових праць, 12 винаходів, 6 підручників, 12 монографій.

користання спрощених методів не дає стабільного результату. Досить часто ми бачимо рекламу якихось чародійних методів. Тільки ось наслідки таких втручань здебільшого замовчують, а вони, повірте, дуже сумні. Приклад – використання так званого біогелю для ін'єкцій у груди, в зону обличчя. Таких практиків, якщо, звісно, для вас важливе власне здоров'я, радив би оминати десятою дорогою. Щодо ліпосакції, то запевняю: видалити надлишковий жир можна оперативним шляхом під знеболенням, ще й використати його для омолодження та пластики обличчя пацієнтки. Реабілітаційний період після втручання триває тричотири доби під наглядом лікаря, з професійним медичним доглядом. Зрозуміло, такі умови може забезпечити далеко не кожна клініка. Технології в галузі естетичної медицини, які весь час удосконалюються, вже тепер дають змогу провадити подібні операції в ощадливішому режимі на невеликих ділянках. Але сьогодні

34

реалії такі: впоратися з проблемою видалення значних надлишків жирової тканини може лише хірург.

– Ви володієте дуже широким спектром операцій: це і традиційна хірургія, і новітні лазерні методики. А чи є серед операцій улюблена?

– Так, є. Створювати жіночі груди, втілювати в життя прадавню жіночу мрію про красу та жіночність мені подобається понад усе. І я це роблю із задоволенням. Одна з проблем – вроджена та набута патологія грудей, наприклад, після видалення під час онкологічної операції чи гігантські груди внаслідок гормональної патології. Не має значення, скільки років минуло після видалення грудей, головне сьогодні – мати бажання створити себе заново, не опускаючи руки. А можливостей на четвертій кафедрі хірургії Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, де я маю честь викладати,

Перше місце в світі за кількістю пластичних операцій посідають США, Росія, Канада, Китай, Індія та Бразилія. У нашій країні 900 пластичних хірургів щороку виконують приблизно 11–12 тисяч операцій. Обсяг ринку становить 20 мільйонів американських доларів. Солідна вітчизняна клініка за рік здатна провести операцій на суму від 700 тисяч до 2 мільйонів американських доларів. Основна категорія українських пацієнтів пластичних хірургів – 35–45-річні жінки. Майже 20% пластичних операцій в Україні (і, зважте, це – офіційна статистика) закінчуються невдало, а пацієнти залишаються незадоволені в кожному третьому випадку. Ціни на пластику в Україні нижчі, ніж за кордоном, приблизно на 30–40%.

достатньо. Співробітники кафедри – багатопрофільні фахівці. Завідувач кафедри професор Володимир Григорович Мішалов має великий досвід у галузі мікрохірургії. Тож маємо змогу використовувати сучасну технологію переміщення власних тканин тіла пацієнтки в зони, де їх недостатньо. Приміром, у зону видаленої молочної залози. Якщо є можливість використати спеціальну техніку імплантації для відтворення грудей, ми її виконуємо. До речі, по-

Насправді затребуваність пластичного хірурга ґрунтується не лише на багаторічному досвіді. Не менш важливим, як у будь-якій професії, так і в нашій, є прагнення постійного зростання, самовдосконалення, опанування нових методик, що відповідало б духові часу, останньому слову наукової думки. І, звичайно, не менш важливо, щоб справа, якою займається лікар, була його улюбленою. Робота хірурга – колективна праця, результат залежить від усіх членів команди: від санітарки до професора. Тому важлива роль клініки, що передбачає спільну роботу співробітників кафедри та лікарні. Наша кафедра створила чудову клінічну базу в Республіканській клінічній лікарні (лікарні водників) – відомому лікувальному закладі зі славетними традиціями та перспективними можливостями. Спільна робота університетського підрозділу – нашої кафедри та колективу лікарні є реальним прикладом співпраці практичної ланки охорони здоров'я та навчально-методичного закладу, дає змогу реалізувати сучасні технології лікування та навчання. Спільними зусиллями нам удалося оновити матеріальну базу: провести ремонт хірургічного відділення, створити сучасний операційний блок із новітніми методами фільтрації повітря; втілити нові методи операцій, наприклад, з омолодження обличчя, так званого фейс-ліфтингу, пластики носа, вух, молочних залоз, зокрема їх реконструкції, відновлення форми та розміру, пластики живота, особливо післяродових деформацій із використанням малопомітних розрізів шкіри, рук, ніг, тобто всього спектра хірургічного лікування, що використовується в світі. Ми навчаємося самі й для цього постійно беремо участь у конференціях за кордоном, проводимо конференції в нас – запрошуємо відомих фахівців, які підвищують теоретичний і практичний рівень наших студентів та лікарів-курсантів під час лекцій і показових операцій. 2012 року в нас побував професор Майкл Шефлан – відомий ізраїльський та американський хірург, фахівець з Франції, Німеччини, Росії, Литви та інших країн.

Розмову вела
Віра ТКАЧЕНКО.